

КІБЕРБУЛЛІНГ: ОНТОЛОГІЧНІ ОЗНАКИ ТА ТИПОЛОГІЯ

Статтю присвячено вивченню функціональних характеристик кібербуллінгу як фрагменту інвективної комунікації та його типологізації. Згідно результатів дослідження кібербуллінг визначено як особливий вид конфронтативного дискурсу, що спрямований на переслідування одного з членів колективу з боку інших його членів у інтернет-просторі. Серед типів кібербуллінгу виділено такі: перепалка (флемінг), харасмент, наклепи, персонація, публічне викриття і шахрайство, виключення, кіберсталкінг (кіберпереслідування) та хеппі слеппінг.

Постановка проблеми. Під впливом загальної тенденції до антропологізації сучасних гуманітарних наук сучасне мовознавство зазнало значних змін, що, у свою чергу, змусило вчених сфокусувати увагу на комунікативних аспектах вивчення мови, на прагматичні конкретних комунікативних подій.

Однією з таких подій є комунікативна ситуація буллінгу, що тлумачиться як реалізація агресивної поведінки, спрямованої на переслідування одного з членів колективу з боку інших членів колективу або його частини (див., наприклад, роботи [1; 2; 3]). **Метою статті** є вивчення функціональних характеристик кібербуллінгу та його типологізації. **Об'єктом дослідження** є власне явище буллінгу в англійськомуні Інтернет-просторі, а **предметом**, відповідно, онтологічні ознаки та функціональні типи кібербуллінга.

Аналіз досліджень і публікацій. Визнання регулятивної функції мови як основної дозволяє стверджувати, що мова є інструментом впливу на свідомість (колективну чи індивідуальну). Термін "регуляція" позначає досить широкий спектр впливу на свідомість співрозмовника, метою якого є "нормалізація" свідомості співбесідника згідно уявлень суб'єкта мовлення про "належне і бажане". Регуляція може бути неопосередкованою і опосередкованою, а реакція на неї – миттєвою або затриманою. У мовленнєвій діяльності ця функція здійснюється як: а) індивідуально-регулятивна, тобто функція вибіркового впливу на поведінку однієї або декількох людей; б) колективно-регулятивна функція в умовах масової комунікації, розрахованої на велику і недиференційовану аудиторію; в) саморегулятивна функція при плануванні власної поведінки [4: 139-141].

Таким чином, буллінг можна розглядати як фрагмент інвективної комунікації, що регулює стосунки між учасниками дискурсу у напрямку від колективу (чи однієї особи) до окремого індивіда шляхом агресивних вербальних та невербальних дій з метою пониження соціального статусу. Як наслідок, буллінг здатний викликати у жертви стани зневіри, деморалізації, демотивації, відчуження тощо.

Термін буллінг походить від англійського дієслова *to bully* (задирати, знущатися, цькувати) та позначає відповідну комунікативну ситуацію, що складається у соціальному середовищі школярів, студентів та співпрацівників. Основними засобами реалізації буллінга можна вважати інвективи, погрози, бойкотування/ігнорування, фізичну агресію, негативну оцінку жертви та її оточення, висміювання тощо. Явище буллінгу може актуалізуватися у формі гноблення, домагання, дискримінації, нанесення шкоди, упередження, жорстокого ставлення, переслідування, конфлікту.

Як правило, комунікативна ситуація буллінга характеризується дисбалансом у фізичній силі між суб'єктами дискурсу, але найчастіше вона детермінується різницею у соціальному статусі, тобто дисбалансом влади. Ще однією з ознак буллінга є повторюваність – це явище є досить тривалим у часі та характеризується цілеспрямованістю і стратегічним розгортанням процесу.

Хоч буллінг існує, напевно, з моменту появи організованого суспільства, проте лише протягом останніх 20-ти років дослідники почали систематично вивчати це явище. Перші дослідження з буллінгу були проведені Даном Ольвеусом серед дітей в Норвегії та Швеції у 1980-х [2]. За результатами анонімного опитування, проведеного серед 150000 дітей та молоді, Д. Ольвеус визначив, що приблизно 15% респондентів регулярно стикалися з явищем буллінгу. Дев'ять відсотків були жертвами буллінгу з боку своїх однолітків, 7% самі знущалися над іншими, а 2% були жертвами знущань і, у відповідь, знущалися над іншими [2: 49].

Дослідження буллінгу серед дітей та молоді у Сполучених Штатах, проведене десять років після перших досліджень Д. Ольвеуса, визначили ще більш високий рівень буллінгу [5; 1]. Перше дослідження буллінгу в США, представлено національною вибіркою, проведеною серед більш ніж 15000 учнів (з 6 по 10 класи), опубліковано в 2001 році [1]. Використовуючи анонімну анкету, Т. Ненсел і її колеги виявили 17% дітей та молоді, які повідомили, що вони були жертвою знущань, і 6% зазначили, що були жертвами буллінгу й самі знущалися над іншими [1: 2096].

Невирішені частини загальної проблеми. Внаслідок розвитку сучасних технологій явище буллінгу набуває більш масштабних форм на відміну від традиційного, локального буллінгу. Хоч традиційний "шкільний" або "офісний" буллінг відбувається регулярно як і раніше, на сучасному етапі

спостерігається новий вид знущання, який став можливим завдяки технічному прогресу, зокрема через мобільний зв'язок та Інтернет. За умов доступності безкоштовних послуг електронної пошти, кіберхуліган може здійснювати потужний мовленнєвий вплив на свою жертву, використовуючи різні e-mail адреси та реєструючись під різними іменами на інтернет-форумах і чатах. Саме це надає кіберхулігану анонімності у кіберпросторі і надає можливість уникати відповідальності.

Такий масштабний вид булінгу отримав назву кібербулінг (від англ. *cyber* для позначення віртуальної реальності, інформаційних технологій та інтернет-опосередкованої комунікації). Поруч з терміном *кібербулінг* зустрічається термін *кібермобінг* (від англ. *mob* – юрба, натовп) у тому ж значенні. Сьогодні недостатньо дослідженими залишаються окремі аспекти кібербулінгу, зокрема його онтологічні ознаки, типологія тощо.

Основні результати дослідження. Хоч термін "кібербулінг" і досі не має однозначного й загальноприйнятого тлумачення, це явище можна схематично визначити як "надсилання або розміщення образливих і жорстоких повідомлень або зображень через мережу Інтернет та інші електронні засоби зв'язку" [6: 85]. Більш повне визначення характеризує кібербулінг як комунікативну діяльність "з використанням інформаційних технологій і технічних засобів зв'язку для підтримки навмисної, повторюваної та ворожої поведінки, здійснюваної індивідом чи групою з наміром нашкодити іншим" [7].

Схожим до вищенаведеного є визначення, запропоноване П. К. Смітом та його колегами, які визначають кібербулінг як "агресивний, навмисний вчинок, який скоюється групою або особою з використанням електронних форм зв'язку повторно протягом певного проміжку часу проти жертви, яка не може захистити себе" [8: 165].

Як вже нами зазначалося, кібербулінг є неоднорідним явищем і має різні форми маніфестації. В одній з перших книг, присвячених проблемі кібербулінгу – "Кібербулінг та кіберпогрози..." [6], визначено низку поведінкових моделей, що спостерігаються у комунікативній ситуації кібербулінгу. До них належать: перепалка (флемінг), харасмент, наклепи, персонація, публічне викриття і шахрайство, виключення, і кіберсталкінг (кіберпереслідування). До цього списку ми додамо ще один новий вид булінгу – хеппі слеппінг [9: 98].

Флемінг (Flaming). Під флемінгом (від англ. *flame* – полум'я) розуміють ворожі, образливі мовленнєві випадки, вербальну конфліктну взаємодію між інтернет-користувачами. Флеймінг переважно реалізується у середовищі інтернет-форумів, чатів, Usenet, електронної пошти, гральних серверів, веб-сайтів з відео обміну. Флемінг, як правило, виникає в результаті жвавого обговорення проблемних питань у сфері політики, релігії тощо, але також може зустрічатися у дискусіях з приводу буденних речей.

Стратегічно спланований та провокативно спрямований флемінг має назву троллінг (від англ. *trolling*). Досить часто троллінг постає у вигляді парадоксального висловлювання, що руйнує стереотипні цінності, або як гіперболізована увага до незначних чи неважливих деталей, наданих у обговорюваній темі.

Комунікативна ситуація флемінгу реалізується у площині концептуальної метафори ARGUMENT IS WAR, а учасниками є ворогуючі сторони у вигляді цілих груп або одного чи декількох комунікантів.

Прикладом флемінгу може слугувати гаряча образлива суперечка між прихильниками Mac та PC:

bee1215 (UID# 4146) 0 0

July 15, 2008 at 1:36 pm

Stephen is right. They're both macs. Duh-hoy (тупак, тупоголовий). Welcome to stupid for not noticing wall-e has the mac start up chime as his powered up indicator.

Internet **dumbshits** (тупаки) ftw!

pjh3000 (UID# 380) 0 0

July 15, 2008 at 2:15 pm

Get back to me when you can come up with a more original insult than faggots (підараси).

Lets see, apple dandy, cash pisser, limp wrist enthusiast, crash reporter, Zonic jockey, AppleCare-bear, software repurchaser... I'll stop there because it's a waste of my talent to think up any more.

I used to respect the mac back when they used a different CPU architecture (RISC) that was much faster than what PCs were stuck with (CISC). But then Apple found a way to charge people to downgrade to Intel.

steveballmerisgod (UID# 4148) 0 0

July 15, 2008 at 2:57 pm

AlecDalek

"but it will actually run all the popular software and games out there"

*No shit dickwad (мудак сраний)...I was just wondering what kind of programs windont did run? And by the way fucknut (дебил) my apple computers can run all windont programs as well...but who the fuck (але якого х*я хтось) would want to buy windont products...that's right the 90% of the population that can't think for themselves [10].*

Отже, перепалку (флемінг) можна визначити як серію агресивних повідомлень між двома чи більше особами, що вербалізуються через будь-які комунікаційні технології. Флемінг переважно відбувається в

"публічному" оточенні, такому як чати або дискусійні групи, а не в приватному обміні електронними повідомленнями [7]. Його метою є завдання соціальної та психологічної шкоди і руйнування авторитету.

Харасмент (Harassment). Юридичний словник Блека [11] визначає харасмент як спрямовану на конкретну людину повторювану вербальну або/і невербальну поведінку, що "дратує, тривожить, або призводить до істотного емоційного страждання людини. <...> Деякі види харасменту надають підстави для порушення судової справи проти когось" [11: 733]. У літературі з кібербулінгу, кібер харасмент, зазвичай, тлумачиться як унікальна форма кібербулінгу, який включає повторювані, образливі повідомлення, відправлені жертві. Найчастіше харасмент відбувається через особисті канали комунікації, такі як електронна пошта, але повідомлення харасменту також можуть розповсюджуватися на громадських форумах, таких як чати та дискусійні групи. Харасмент, переважно, реалізується у площині концептуальної метафори COMMUNICATION IS PERSECUTION (VICTIMIZATION), а комунікативна ситуація харасменту визначається як односторонній агресивний вербальний та/або невербальний вплив одного чи декількох агресорів на одну жертву. Агресор (агресори) надсилають сотні чи навіть тисячі текстових повідомлень на стільниковий телефон жертви, залишивши її не тільки з великою кількістю загрозливих повідомлень, але також і з великим рахунком за телефон, тому що в Америці за надсилання повідомлення і за його отримання знімаються кошти [9: 156].

Видові поняття "харасмент" та "флемінг" концептуально схожі, оскільки належать до загального родового поняття "кібербулінг", але істотно різняться за двома ознаками. По-перше, харасмент є більш тривалим у часі ніж флемінг. По-друге, харасмент є односторонньою дією, спрямованою на одну жертву. Перепалка, з іншого боку, характеризується обміном інвективними висловленнями між опонентами [9: 161].

Харасмент можна проілюструвати наступним коротким прикладом:

From:

age: 67 view all msgs: received from | sent to 4/13/2010 10:06:05 AM Subject: *ugly b*tch Message: get a life you ugly old bag. we're tired of you voicing your thoughts. Every time I get on mate.com I have to see your ugly face. No man is going to pick u up* [12].

Харасмент є також поведінковою ознакою інтернет-хуліганів, відомих як гріфери (від англ. *grief*). Гріфери навмисно шкодять іншим гравцям у онлайн іграх, оскільки не зацікавлені у перемозі в конкретній грі, а в руйнуванні гри іншим гравцям [9]. Але гріфінг, зазвичай, ніколи не проявляється у вербальній площині.

Кіберсталкінг (Cyberstalking). Загалом кіберсталкінг визначається як використання електронних повідомлень з метою переслідування певної особи шляхом їх багаторазового повторювання [9: 174]. За даними Юридичного словника Блека [11] "переслідування (сталкінг)" тлумачиться як: "(1) процес або окремий випадок скритого переслідування іншої особи (2) агресивні, часто, анонімні дії переслідування, з метою дратування, домагання певної особи або вчинення подальших злочинів, зокрема насильства або побоїв" [11: 1440]. Незважаючи на загальну схожість із домаганням, кіберсталкінг містить значно більше погроз, ніж звичайний харасмент. Прикладом кіберсталкінга може слугувати переслідування активістом сучасного фронту звільнення тварин Джанет Лоуренс науковців та технічного персоналу у вигляді листів з погрозами. Деякі з жертв зазнали нападу з боку інших активістів зі здійсненням актів вандалізму в їхніх автомобілях та будинках. В результаті дій активістів було поранено і, навіть, вбито декілька осіб, саме тому жертви відчували жах, отримуючи листи від Лоуренс. Усі літери були написані червоною пастою і містили наступне:

You are a sick, evil, perverted deviant. You are now a legitimate and priority ALF target. The animal rights militia exists just for filthy, animal-abusing scum like you. You have been warned ... Your life will be made a living hell until you stop abusing animals for profit, you evil, perverted scum [13].

Наклеп (Denigration). Наклеп є наданням відомостей, що є принизливими і не відповідають дійсності, про інших осіб. Інформація може бути розміщена на веб-сторінці або може бути розповсюджена за допомогою електронної пошти та миттєвих повідомлень. До складу цієї категорії кібербулінгу входить розміщення або відправка фотографії, обробленої таким чином, що вона демонструє жертву в образливому вигляді.

Ще однією формою наклепу є онлайн "slam books", які створюються, щоб пожартувати над студентами. Учні створюють веб-сайт, де перераховані імена однокласників, і учні пишуть агресивні та бридкі коментарі про інших учнів-жертв. Подібно до цього є негативні списки, які розміщені в Інтернеті. Наприклад, одна людина створила онлайн список студенток, яких вона визначила як "повії" школи [9]. Проілюструємо наклеп конкретними прикладами:

Online slam book

What do you think of "me-imegzz"? You gotta lose weight... [14].

У міжнародній соціальній мережі MySpace на профілі хлопця, ображеного на свою дівчину, було розміщено її фото поганої якості та підпис у статусі: **FUCK U BITCH I HATE U I HOPE U BURN N HELL BITCH!** [15].

Персонація (Impersonation). Персонація є ситуацією, коли кривдник видає себе за жертву та, використовуючи пароль жертви, надсилає негативну, образливу чи недостовірну інформацію від імені жертви.

Крім того, кривдник може вкрасти пароль жертви для того, щоб бути в змозі змінити особистий профіль жертви, щоб додати недоречну або образливу інформацію. Іноді агресори викрадають пароль з метою розсилання образливих імейлів від імені жертви. В крайніх випадках персонатор кібер-хуліган може розмішувати образливі зауваження чи коментарі від імені жертви з повідомленням імені, адреси і номеру телефону жертви для того, щоб члени групи могли відстежити жертву [9: 180]. Прикладом персонації може слугувати профіль створений у міжнародній соціальній мережі MySpace з фото дівчини під назвою "*Hi Im a big fat ugly bitch*", який містить образливі коментарі. Інформація у профілі:

About me: *A big Bitch*

Who I'd like to meet: *Someone who can teach me not to be a bitch.*

Status: *Divorced*

Here for: *Networking*

Hometown: *Hell*

Orientation: *Gay*

Body type: *Some extra baggage*

Ethnicity: *Asian*

Religion: *Scientologist*

Zodiac Sign: *Cancer*

Children: *Expecting*

Occupation: *Being a bitch* [16].

Публічне викриття та шахрайство (Outing and Trickery). Публічне викриття полягає в оприлюдненні особистої інформації. Цей вид кібербулінгу досить часто реалізується у формі отримання від жертви імейлів або миттєвих повідомлень, що містять приватну, конфіденціальну інформацію з подальшим оприлюдненням цього змісту. Як правило, особисту інформацію отримують шляхом шахрайства через встановлення довірливих стосунків з жертвою [9].

Прикладом даного виду кібербулінга є конкретна ситуація, коли агресор *Keti* надіслала повідомлення жертві на ім'я *Джесс* з великою кількістю запитань, прикидаючись її подругою. *Джессіка* відповіла на її імейл і поділилася дуже особистою інформацією. А *Keti* переслала це повідомлення багатьом іншим людям з власним коментарем "*Jessica is a loser*" [17].

Виключення / остракізм (Exclusion/Ostracism). За даними соціальної психології члени суспільства мають загальну потребу до прийняття соціумом. Більша частина нашої соціальної поведінки спрямована на отримання визнання з боку суспільства та уникнення виключення, або вилучення з нього, яке може визначатися як "соціальна смерть". Відповідно ізоляція в межах онлайн соціуму, або кібер-остракізм, може мати серйозний емоційний вплив [18: 751].

Онлайн виключення може виникнути в будь-якому захищеному паролем середовищі або шляхом виключення жертви із списків друзів. Також остракізм може мати форму затримки відповіді в чаті або, навіть, її відсутність. За словами Білла Белсі неоперативна відповідь в онлайн-світі сприймається як "реальна соціальна безтактність" [7]. Загалом кібер-остракізм реалізується у невербальній площині у вигляді мовчазного бойкотування. Найяскравішим проявом остракізму у мережі є відмова від спілкування та блокування доступу до свого профілю.

Хеппі слеппінг (радісне побиття, Happy Slapping). Хеппі слеппінг, зазвичай, визначається як напад на людину з метою фіксації її реакції на відео.

Відео, що знімається під час інциденту, потім завантажується в Інтернет задля оприлюднення [9]. Хеппі слеппінг переважно функціонує як початковий етап у загальному процесі кібербулінгу з подальшим використанням технік харасменту, наклепу, персонації, публічного викриття, виключення або кіберсталкінгу.

Так, в одному з випадків хеппі слеппінгу 11-річного хлопчика безжально побили у коридорах його школи, а свідки цього зафіксували інцидент на свої мобільні телефони. Фотографії та відео було розіслано електронною поштою друзям агресора та очевидцям і розміщено на веб-сайті YouTube з подальшими коментарями:

LANYsmacker 3 months ago

Oi na, this is funny. Must try myself. :D

Xashe 6 months ago

ruthless as

crombadabombom 8 months ago

eat shit you hopeless wannabe nigger

Tarsh97 1 year ago

whtr wnr slap the teachr :P

tanah05 2 years ago
shot quys this is so funny , hhe
CrazyOnLose 3 years ago
haha this is all to funny! shot sioelu & tyler [19].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, кібербулінг можна визначити як особливий вид конфронтативного дискурсу у Інтернет-просторі, спрямованого на переслідування одного з членів колективу збоку інших членів колективу або його частини. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на аналіз кібербулінгу як фрагменту інвективної комунікації, зорієнтованої на регуляцію відношень між суб'єктами дискурсу шляхом агресивних вербальних та невербальних дій з метою пониження соціального статусу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Nansel, T. R. Bullying Behavior Among U.S. youth: Prevalence and Association with Psychological adjustment / T. R. Nansel, M.D. Overpeck, R. S. Pilla, W. J. Ruan, B. Simmons-Morton, P. Scheidt// Journal of the American Medical Association. – 2001. – № 285. – P. 2094-2100.
2. Olweus, D. Bullying at School: What We Know and What We Can Do / D. Olweus. – New York : Blackwell, 1993. – 152 p.
3. Rigby, K. Working to prevent school bullying: Key Issues / K. Rigby, P.K. Smith, D. Pepler // Bullying in schools: How successful can interventions be? / [ed. by K. Rigby, P.K. Smith, D. Pepler]. – Cambridge: Cambridge University Press. – 2004. – P. 1–12.
4. Мосейчук, О. М. Системні та функціональні властивості англомовних однослівних ідіом (на матеріалі сучасного публіцистичного дискурсу) : дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 "Германські мови" / О. М. Мосейчук. – Житомир., 2009. – 235 с.
5. Melton, G. B. Violence among rural youth. Final report / G. B. Melton, S. P.Limber, P. Cunningham, D. W. Osgood, J. Chambers, V. Flerx // U. S. Department of Justice Programs, Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention. – Washington DC : Unpublished report, 1998.
6. Willard, N. E. Cyberbullying and cyberthreats: Responding to the Challenge of Online Social Agression Threats, and Distress/ [ed. by K. Steiner]. – Champaign, Illinois : Research Press, 2007. – 320 p.
7. Belsey, B. Cyberbullying / B. Belsey [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.cyberbullying.org
8. Smith, P. K. Cyberbullying: It's nature and impact in secondary school pupils/ P.K. Smith, J. Mahdavi, M. Carvalho, S. Fisher, S. Russell, N. Tippett// Journal of Child Psychology and Psychiatry. – 2008. – №49. – 376 p.
9. Kowalski, R. M. Cyber bullying: Bullying in the digital age/ R. M. Kowalski, S. E. Limber, P. W. Agatston. – Malden, MA: Blackwell Publishing; 2008. – 224 p.
10. Mac Vs PC [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.myconfinedspace.com/2008/07/12/wall-e-mac-vs-pc>.
11. Black's Law dictionary / [ed. by Bryan A. Garner]. – Thomson West, 2004. – 1810 p.
12. Annoying and ugly emails from strangers [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.datehookup.com/Blog-444580.htm>
13. Caslon Analytics cyberstalking [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.caslon.com.au/stalkingnote4.htm>
14. Santabanta [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://forum.santabanta.com/showthread.htm?267126-my-slam-book-fill-it-my-friends!/page2&s=7ed869439b9aff5f07cef638380d2d06>.
15. MySpace [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.myspace.com/cierrathecute>.
16. MySpace [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.myspace.com/bobantha123>.
17. Cyberbullying [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.girlshealth.gov/bullying/whatis/cyberbully.cfm>
18. Williams K. D., Cyberostracism: Effects of Being Ignored Over the Internet / Kipling D. Williams, Christopher K. T. Cheung, Wilma Choi // Journal of Personality and Social Psychology. – 2000. – Vol. 79, No. 5. – p. 748-762.
19. Naenae College Happy Slap! [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.youtube.com/watch?v=YfliSfbSXsY>

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Nansel, T. R. Bullying Behavior Among U.S. youth: Prevalence and Association with Psychological adjustment/ T.R. Nansel, M.D. Overpeck, R. S. Pilla, W. J. Ruan, B. Simmons-Morton, P. Scheidt// Journal of the American Medical Association. – 2001. – № 285. – P. 2094-2100.
2. Olweus, D. Bullying at School: What We Know and What We Can Do/ D. Olweus. – New York: Blackwell, 1993. – 152 p.
3. Rigby, K. Working to prevent school bullying: Key Issues/ K. Rigby, P.K. Smith, D. Pepler // Bullying in schools: How successful can interventions be?/ [ed. by K. Rigby, P.K. Smith, D. Pepler]. – Cambridge: Cambridge University Press. – 2004. – P. 1-12.
4. Moseichuk O.M. Sistemni ta funkcional'ni vlastyvoli anglomovnyh odnoslivnyh idiom (na materiali suchasnogo publicystychnogo dyskursu) [Systemic and Functional Peculiarities of English One-Word Idioms in Modern Journalistic Discourse]: dis. ... kand. filol. nauk : spec. 10.02.04 "Germanski movi" / O. M. Moseichuk. – Zhytomyr., 2009. – 235 s.

5. Melton, G. B. Violence among rural youth. Final report/ G.B. Melton, S. P. Limber, P. Cunningham, D. W. Osgood, J. Chambers, V. Flerx // U.S. Department of Justice Programs, Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention. – Washington DC: Unpublished report, 1998.
6. Willard, N. E. Cyberbullying and cyberthreats: Responding to the Challenge of Online Social Agression Threats, and Distress/ [ed. by K. Steiner]. – Champaign, Illinois: Research Press, 2007. – 320 p.
7. Belsey, B. Cyberbullying / B. Belsey [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: www.cyberbullying.org
8. Smith, P. K. Cyberbullying: It's nature and impact in secondary school pupils/ P.K. Smith, J. Mahdavi, M. Carvalho, S. Fisher, S. Russell, N. Tippett// Journal of Child Psychology and Psychiatry. – 2008. – №49. – 376 p.
9. Kowalski, R. M. Cyber bullying: Bullying in the digital age/ R. M. Kowalski, S. E. Limber, P. W. Agatston. – Malden, MA: Blackwell Publishing; 2008. – 224 p.
10. Mac Vs PC [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.myconfinedspace.com/2008/07/12/wall-e-mac-vs-pc/>
11. Black's Law dictionary / [ed. by Bryan A. Garner]. – Thomson West; 8th edition, 2004. – 1810 p.
12. Annoying and ugly emails from strangers [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.datehookup.com/Blog-444580.htm>
13. Caslon Analytics cyberstalking [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.caslon.com.au/stalkingnote4.htm>
14. Santabanta [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://forum.santabanta.com/showthread.htm?267126-my-slam-book-fill-it-my-friends!/page2&s=7ed869439b9aff5f07cef638380d2d06>
15. MySpace [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.myspace.com/cierrathecute>
16. MySpace [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.myspace.com/bobantha123>
17. Cyberbullying [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.girlshealth.gov/bullying/whatis/cyberbully.cfm>
18. Williams K. D., Cyberostracism: Effects of Being Ignored Over the Internet / Kipling D. Williams, Christopher K. T. Cheung, Wilma Choi // Journal of Personality and Social Psychology. – 2000. – Vol. 79, No. 5. – p. 748-762.
19. Naenae College Happy Slap! [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.youtube.com/watch?v=YfliSfbSXsY>

Матеріал надійшов до редакції 04.06. 2013 р.

Дайнека Н. М. Кибербуллинг: онтологические признаки и типология.

Статья посвящена изучению функциональных характеристик кибербуллинга как фрагмента инвективной коммуникации и его типологизации. Согласно результатам исследования, кибербуллинг определен как особый вид конфронтативного дискурса, который направлен на преследование одного из членов коллектива со стороны других его членов в интернет-пространстве. Среди типов кибербуллинга выделены такие: перепалка (флеминг), харасмент, клевета, персонация, публичное разоблачение и мошенничество, исключение, киберсталкинг (киберпреследование) и хэппи слэппинг.

Dayneka N. Cyberbullying: Ontological Characteristics and Typology.

The paper is aimed at study of the functional characteristics of cyberbullying as a fragment of invective communication and its typology. According to the results of the research, cyberbullying is defined as a special kind of confrontative discourse aimed at persecution of one member of the collective by other members within the cyberspace. Among the types of cyberbullying there were distinguished: flaming, harassment, denigration, impersonation, outing and trickery, exclusion/ostracism, cyberstalking and happy slapping.